

آشنایی با خط نماد

اشاره:

استفاده از ابزارهای الکترونیکی در جریان مبادله اطلاعات و داده‌ها، روز به روز در جهان گسترش می‌یابد و در آستانه قرن بیست و یکم، تعبیر «دهکده جهانی» به دنیایی که در آن زندگی می‌کنیم، از دید اندیشمندان علوم انسانی و متخصصان الکترونیک و مخابرات، تعبیری شایسته قلمداد می‌شود. در عصر حاضر شبکه رایانه‌ای در تمامی زمینه‌های علوم به خدمت انسان درآمده و اطلاعات و داده‌های گوناگون در کوتاه‌ترین زمان در گوشه و کنار جهان قابل انتقال و دستیابی است. علوم الکترونیک و رایانه‌ها در عصر کنونی نقش کارآمدی در انتقال داده‌ها و یافته‌های بشری ایفا می‌کنند و این امر به دنیای تجارت نوین نیز راه یافته است.

تجارت بین‌المللی به منظور کاهش زمان و هزینه مبادله اطلاعات و تسریع در امر تجارت، به سوی استفاده گسترده‌تر از ابزار الکترونیکی پیش می‌رود. کشورهایی که در این جریان، همسوگام برمی‌دارند، قادر می‌باشند که سهم واقعی خود را در بازرگانی جهانی به دست آورند و روز به روز بر آن بیفزایند.

از آنجا که ایران اسلامی تلاش دارد در روند تجارت جهانی گام نهاده و در آن اقدام گردد تا سهم بیشتری از آن کسب کند، ناگزیر می‌باشد که همسو با جریان تجارت بین‌المللی به ابزارهای الکترونیکی بازرگانی مجهز شود و با استفاده کارآمد از آنها بر سهم خود در تجارت جهانی اضافه کند.

تعبیه سیستم‌های الکترونیکی مبادله اطلاعات و گسترش فرهنگ استفاده از این ابزار و نیز آشنا ساختن تولیدکنندگان و بازرگانان با شیوه‌ها و ابزار نوین تجارت به منظور فراهم ساختن بستر مناسب برای رونق تولید و تجارت (مطابق با استانداردهای بین‌المللی) از وظایف نهادهای دولتی جمهوری اسلامی به ویژه وزارت بازرگانی تلقی می‌شود. باشد که در این زمینه دست‌اندرکاران تولید و تجارت نیز گام به پیش نهند و در استفاده از شیوه‌ها و ابزارهای نوین تجارت، دولت را در دستیابی به اهداف رشد صادرات غیرنفتی و کاهش اتکاء به اقتصاد وابسته به نفت یاری دهند.

گروه‌هایی آشنایی با سیستم «خط نماد» با حضور رؤسای ادارات بازرگانی و اصناف استان‌ها و مسؤولان مجامع امور صنفی سراسر کشور، چندی پیش در مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی برگزار شد. هدف از برپایی این نشست، آشنا ساختن دست‌اندرکاران تولید و تجارت خارجی با شیوه‌ها و ابزار نوین تجارت جهانی بود.

خبرنگار نشریه «بررسی‌های بازرگانی» از این گروه‌هایی یک روزه گزارشی دارد که با هم می‌خوانیم.

استفاده از روش ارتباط الکترونیکی اطلاعات، صرفه زیادی دارد

دکتر محمد نهاوندیان، معاون طرح و برنامه وزارت بازرگانی و سرپرست مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی در مراسم افتتاح گردهمایی آشنایی با سیستم «خط نماد» اظهار داشت: اگر در نظام سفارش‌دهی، روش‌های قدیمی مانند مکاتبات گوناگون و کاغذبازی کنار گذاشته شود و از روش ارتباط الکترونیکی استفاده شود، صرفه‌جویی زیادی در زمینه «خواب کالا» در چرخه تولید، توزیع و مصرف انجام خواهد شد.

وی افزود: اگر در رایبه اطلاعات مجدد به رایانه‌ها و «خواب کالا» صرفه‌جویی شود، قیمت تمام‌شده کالا برای رسیدن به دست مصرف‌کنندگان کاهش خواهد یافت.

دکتر محمد نهاوندیان: اگر در نظام سفارش‌دهی، روش‌های قدیمی کنار گذاشته شود و از ارتباط الکترونیکی استفاده شود، صرفه‌جویی زیادی در زمینه «خواب کالا» در چرخه تولید، توزیع و مصرف به وجود می‌آید.

وی گفت: در تجارت بین‌المللی، اگر صادرکنندگان کالا به این ابزار (تجارت الکترونیکی) مجهز شوند، بازارهای بهتری برای صدور کالا در اختیار خواهند داشت.

وی اظهار امیدواری کرد که فرهنگ استفاده از روش‌های بهینه و به‌هنگام در تجارت و توزیع کالا در کشور گسترش یابد، افزود: وزارت بازرگانی اعتقاد دارد که راه گسترش این فرهنگ، آن است که اصناف بازرگانان شیوه‌های نوین را پیشه سازند. ر این رهگذر سهم وزارت بازرگانی، ماده‌سازی راه و بسترسازی است، اما این

پیام باید از طریق مجامع بازرگانی و اصناف به بخش‌های توزیع و تجارت در سراسر کشور، برسد و عاملان بازرگانی هر چه زودتر با این شیوه‌ها آشنا شوند تا ایران جایگاه شایسته و بایسته خود را در تجارت جهانی به دست آورد.

اگر صادرکنندگان به سیستم تجارت الکترونیکی مجهز شوند، در تجارت بین‌المللی، بازارهای بهتری برای صدور کالا پیدا خواهند کرد.

وی اضافه کرد: سیستم توزیع در کشور می‌بایست شرایط بهینه را کسب کند و با کمترین هزینه، کالا به دست مصرف‌کننده برسد.

وی درباره دیدگاه «خط نماد» در جمهوری اسلامی ایران توضیح داد: «خط نماد» (بارکد) وسیله‌ای برای تسریع امر توزیع و تجارت می‌باشد. اگر ارتباط بین واحدهای توزیع‌کننده کالاها (خرده‌فروشی‌ها) و بنگاه‌های عمده‌فروشی، تولید و واردات با استفاده از «خط نماد» تسریع و تصحیح گردد، در هزینه‌ها، صرفه‌جویی کلانی صورت خواهد گرفت.

سیستم توزیع در کشور باید شرایط بهینه کسب کند و با کمترین هزینه کالا به دست مصرف‌کننده برسد.

دکتر نهاوندیان با اشاره به این موضوع که تاریخ ایران نشان می‌دهد که ایرانیان در روش‌های تجارت همیشه پیشگام بوده‌اند، افزود: «درک» ایران در تجارت جهانی، همیشه در سطحی بالا و تعیین‌کننده قرار داشته است. سرپرست مؤسسه مطالعات و

پژوهش‌های بازرگانی گفت: در تاریخ بازرگانی ایران، بهره‌گیری از روش‌های ابتکاری مشاهده می‌شود. بسیاری از ابتکارات در نحوه اداره امور اجتماعی، برای نخستین بار در ایران مشاهده شده است.

ایران به دلایل خاص تاریخی و جغرافیایی در مسیر تمدن و تجارت جهانی قرار دارد و نمی‌تواند از روش‌های پیشرفته در این امر استفاده نکند.

وی افزود: ایران به دلایل خاص تاریخی و جغرافیایی در مسیر تمدن و تجارت جهان قرار گرفته است و نمی‌تواند از روش‌های پیشرفته در این امر استفاده نکند.

«خط نماد» فن جمع‌آوری و استفاده از اطلاعات با ابزار الکترونیکی در فعالیت‌های تولیدی و تجاری است

مهندس سیدعلیرضا چراغی مدیر مرکز شماره‌گذاری کالا و خدمات ایران در گردهمایی آشنایی با سیستم «خط نماد» گفت: «خط نماد» تکنولوژی (فن‌آوری) جمع‌آوری اطلاعات برای تشخیص خودکار داده‌ها با بهره‌گیری از تجهیزات الکترونیکی است و برای تسریع در فعالیت‌های تولید و توزیع مورد استفاده قرار می‌گیرد.

مهندس سیدعلیرضا چراغی: «خط نماد» تکنولوژی جمع‌آوری اطلاعات با بهره‌گیری از تجهیزات الکترونیکی برای تسریع در فعالیت‌های تولید و توزیع است.

دارند.

وی اضافه کرد: ایران در نظر دارد خدمات خود در زمینه شماره گذاری کالا و استفاده از سیستم خط نماد را به کشورهای آسیای میانه و حاشیه جنوبی خلیج فارس گسترش دهد.

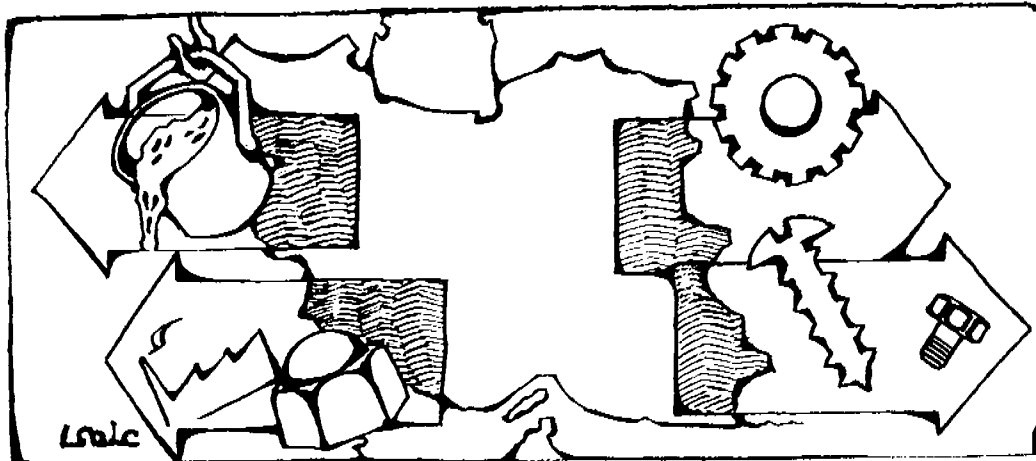
مدیر مرکز

شماره گذاری کالا و خدمات ایران، تعداد متقاضیان خط نماد در کشور را ۴۵۰ شرکت اعلام کرد و گفت: از این تعداد تاکنون به ۲۰۰ شرکت «شماره» اختصاص یافته است. حدود ۴۶ درصد کارخانه‌ها که عمدتاً در زمینه مواد غذایی فعال هستند، به جهت صادرات و فروش کلان خود، از سیستم «خط نماد» استفاده می‌کنند.

وی افزود: مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی با برگزاری گردهمایی‌های گوناگون در زمینه‌های آشنایی با خط نماد و معرفی آن و امتیازات بهره‌گیری از این سیستم، گام‌های وسیع‌تری برخواهد داشت.

مهندس چراغی در تشریح تاریخچه بهره‌گیری از سیستم خط نماد، گفت: استفاده از خط نماد در آمریکا در سال ۱۹۷۳ و در اروپا در سال

۱۹۷۷ معمول شد و در فروشگاه‌ها متداول گردید. اروپا ورود کالاهای بدون خط نماد را از سال ۱۹۹۶ ممنوع اعلام کرد. با این حال برخی کشورها برای آنکه صادراتشان به اروپا مختل نگردد، بدون ضابطه، خطوطی روی

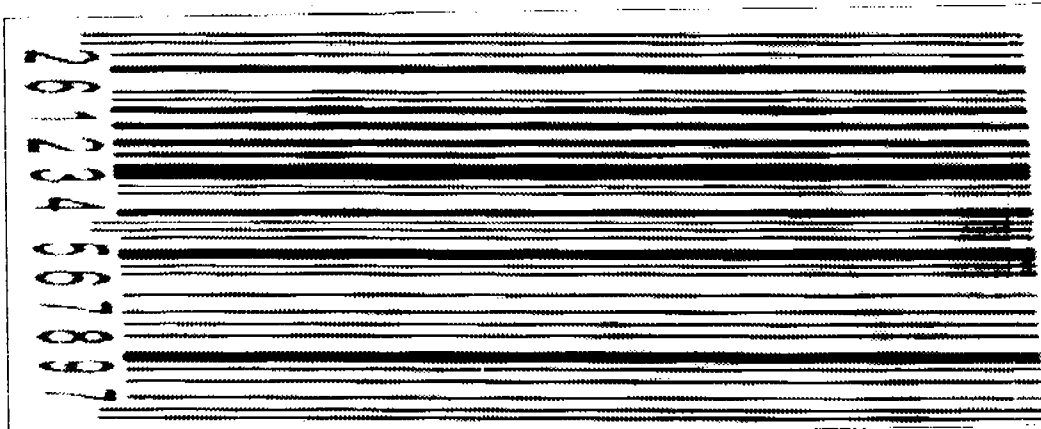

مهندس چراغی گفت: جهان کنونی به سمت تجارت الکترونیکی می‌رود و ایران نیز مجبور است در همین جهت حرکت کند و سیستم خط نماد را همسو با آن گسترش دهد.

وی افزود: در اردیبهشت سال گذشته، ستاد تنظیم بازار تصمیم گرفت که ایران به سیستم خط نماد مجهز شود و این وظیفه برعهده وزارت بازرگانی قرار گرفت. با مطالعات عمیق، استاندارد اروپایی استفاده از خط نماد (EAN) انتخاب شد و مورد موافقت قرار گرفت. در بیست و ششم بهمن ۱۳۷۴، با وجود مخالفت برخی کشورهای عضو (EAN)، ایران به عضویت مؤسسه اروپایی بارکد درآمد و هفتاد و سومین کشور عضو مرکز شماره گذاری کالا شناخته شد. در حال حاضر ۷۹ کشور در این مرکز عضویت

وی افزود: در سیستم خط نماد، همزمان با فروش اجناس در فروشگاه‌ها، اطلاعات به حافظه کامپیوتر می‌رود و نیاز به ورود دوباره اطلاعات به رایانه نیست و رایانه اطلاعات به کامپیوتر را سرعت می‌بخشد. استفاده از «خط نماد» دقت در کار را افزایش می‌دهد و اشتباهات را به حداقل می‌رساند. «خط نماد» خطوط تاریک و روشنی است که روی برخی کالاها مشاهده می‌شود.

○ تعداد متقاضیان خط نماد در کشور ۴۵۰ شرکت است که تاکنون به ۲۰۰ شرکت شماره اختصاص یافته است. ۴۶ درصد کارخانه‌ها (به‌طور عمده تولیدکنندگان محصولات غذایی) به لحاظ صادرات و فروش کلان خود از سیستم خط نماد استفاده می‌کنند.

کالاهایشان می‌کشیدند.

وی افزود: جهان به سوی تجارت الکترونیکی پیش می‌رود و ایران نیز مجبور است در همین سمت حرکت کند. به جهت استفاده جهان از سیستم خط‌نماد، بهره‌گیری از این شیوه در ایران الزامی است.

وی گفت: در پایان سال ۱۹۹۵ میلادی شمار شرکت‌ها و کارخانه‌های مشترک خط‌نماد در جهان به ۵۳۶ هزار مورد رسید که نسبت به سال ۱۹۹۴ حدود ۲۵ درصد افزایش داشت. این روند روزبه‌روز سرعت بیشتری پیدا می‌کند.

○ جهان کنونی به سمت تجارت الکترونیکی پیش می‌رود و ایران مجبور است در همین جهت حرکت کند و سیستم خط‌نماد را همسو با آن گسترش دهد.

مهندس چراغی افزود: حدود ۱۹۳ هزار مشترک خط‌نماد در جهان از سیستم آمریکا و ۳۴۰ هزار مشترک از روش اروپایی استفاده می‌کنند.

وی تصریح کرد که یکی از علل گرایش ایران به استفاده از روش اروپایی، استفاده بیشتر از این روش در جهان و در میان شرکت‌ها و کارخانه‌های دنیا بود. البته از نظر فنی، مکانیزم اروپایی بر آمریکایی ترجیح دارد.

○ ۳۴۰ هزار مشترک خط‌نماد در جهان از روش اروپایی استفاده می‌کنند و گرایش ایران به استفاده از این روش به همین دلیل بوده است. البته از نظر فنی مکانیزم اروپایی بر آمریکایی ارجح است، هر چند که به‌طور کامل با هم سازگار می‌باشند.

وی افزود: حدود ۱۶۳ هزار کارخانه و شرکت در اروپا از این سیستم استفاده می‌کنند و با این وصف بهره‌گیری از روش اروپایی در ایران، امکان برقراری ارتباط مستقیم با این شرکت‌ها را فراهم می‌سازد و کسانی که در ایران از خط‌نماد (بارکد) استفاده می‌کنند، قادر هستند با تک‌تک کارخانه‌ها و شرکت‌های مورد بحث ارتباط مستقیم داشته باشند.

۱۲۸ هزار شرکت و کارخانه در آسیا و اقیانوسیه، ۴۶ هزار شرکت در آمریکای شمالی و جنوبی (به جز آمریکا و کانادا) و ۵۶۰۰ شرکت و کارخانه در آفریقا از روش اروپایی خط‌نماد استفاده می‌کنند.

وی تصریح کرد که سیستم آمریکایی و اروپایی خط‌نماد به‌طور کامل با یکدیگر سازگار است و هماهنگی‌های لازم در این دو سیستم ایجاد شده است.

استفاده از «کد» در اواخر قرن بیستم متداول شد

مهندس نیرمی، معاون مرکز منی شماره‌گذاری کالا و خدمات ایران در «گردهمایی آشنایی با خط‌نماد» اظهار داشت: در اواخر قرن بیستم، «رایانه» توانست سرعت و دقت عملیات تجاری را بالا ببرد و وارد حوزه تجارت شود و مجموعه عوامل قدیمی و رایانه سبب شد که استفاده از «کد» به جای «شرح کالا» متداول گردد.

○ مهندس نیرمی: استفاده از کد به جای شرح کالا در اواخر قرن بیستم با راهیابی رایانه به عملیات تجاری، متداول شد.

وی افزود: با استفاده از «کد» برای

کالاهای مختلف و مشابه، نیاز به روش کدگذاری استاندارد در جهان پایه‌گذاری شد و تا سال ۲۰۰۰ میلادی تمام کشورهای جهان از کد کالا استفاده خواهند کرد.

وی درباره روند تجربیات عملی استفاده از سیستم خط‌نماد گفت: از ابتدای مطرح شدن تجارت در جهان، می‌بایست کالاهای مورد مبادله شناسایی می‌شدند. اما افزایش شمار کالاها و تنوع آنها در بازارهای جهانی، تجار را وادار کرد که برای شناسایی کالا، توضیحات بیشتری روی آن بگذارند.

وی اضافه کرد: در اواخر قرن اخیر، رایانه در کنار عوامل قدیمی جایگزینی کد با شرح کالا را ممکن ساخت.

در پایان این گردهمایی، ناصر کوه‌گیلانی، کارشناس ارتش با رکد مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، شرکت‌کنندگان در این نشست را با استانداردهای شماره‌گذاری EAN آشنا ساخت.

بسه‌گزارش خبرنگار نشریه «بررسی‌های بازرگانی» در این گردهمایی فیلمی با عنوان تجارت با استفاده از شماره در کمتر از ۳/۱ ثانیه به نمایش درآمد. در این فیلم کاربرد شماره‌ها و تبدیل آن به خط‌نماد مطرح و تشریح شد.

این فیلم نشان داد که با استفاده از «خط‌نماد»، افزایش سرعت و کارایی و نیز کاهش هزینه‌ها در امر تجارت به‌طور چشمگیری امکان‌پذیر است.

